

Väärää rinnastusta

Länsi-Suomen Herännäislehden (9/97) pääkirjoituksessa tri Timo Laato käsittelee kirkosta eroamista. (Tässä lehdessä s.3).

Hän mainitsee aluksi, että ajatus kirkosta eroamisesta on aikaisemmin nostettu esille etupäässä vapaa-ajattelijoiden taholta, ja toteaa heidän vetäneen hankkeessaan "vesiperän". Tässä ei ole ihmettelemistä: kirkkohon on niin perusteellisesti mukautunut maailmaan, ettei suruttomimmallakaan ole mitään syytä jättää sitä. Paineet eroamiseen ovat siirtyneet vasemmalta laidalta oikealle, uskovien ryhmään, kuten Laatokin kirjoittaa: **"nyt yllättäen aivan toiselta taholta."** Mutta ihmetyttää kuitenkin se, että tämä on Laatolle (joka kuitenkin nimittää kansankirkkoa "luopiokirkoksi") **yllätys**

. Laato tuomitsee vapaa-ajattelijoiden näkemyksen kirkollisverosta hukkaanheitettynä rahana, mutta hän tyystin vaikenee siitä, että monelle uskovallekin nykyisen kirkon tukeminen kirkollisverolla on yhä kasvava ongelma. Toisaalta on mielestäni ilkeämielistä ja epäonnistunutta tunnustusrintamauskovien rinnastaminen vapaa-ajattelijoihin. Edellisethän taistelevat määrätietoisesti kristinuskon, Raamatun ja Jumalan kunnian puolesta, kun taas jälkimmäisten koko tarmo kohdistuu niiden hävittämiseen. Rinnastuksella Laato tahtoo nähtävästi viestittää, että ko. aihe on aivan sopimaton uskovien piirissä esiinotettavaksi.

Uskovat luopiokirkon tukipilareita

Laato näkee nykyisen kirkkokansan koostumuksen yllättävän positiivisesti. Kirkoista muu väki on kaikonnut paitsi ne, **"joille sielun autuus Kristuksen maahan vuotaneessa sovintoveressä on yhä elämän kallein asia"**. Näkymien ollessa näin myönteiset on luonnollista, ettei uusi kirkkohanke liiemmin kiinnosta.

Kun nykyisin naispappi yhä useammin nousee kirkon saarnatuoliin, Laaton väite merkitsee mm. sitä, että uskovat ovat kaikkein uskollisimpia naispappien kuulijoita ja samalla myös heidän tukijoitaan!

Entä sitten, kun Rooma-ekumenian tuloksena päästään ehtoollisyhteyteen katolisten kanssa? Timo Laato: Ovatko uskovat silloinkin kirkkokansan enemmistönä menossa ehtoollispöytään, jossa Herramme ja Vapahtajamme Rooman iljettävän opin mukaan uhrataan yhä uudelleen ja uudelleen?

Laaton visio luopiokirkon kirkkouskollisista uskovista on kyllä Raamatun ja Tunnustuskirjojen valossa käsittämätön kummajainen. Jos Herran kansa nähdään jatkuvasti parveilemassa siellä, missä luopumusta julistetaan, jossain on vikaa. Timo Laato pitää tärkeänä ja suosittaa sitä, että uskovat käyvät uskollisesti "vieraita" kuulemassa. Tämä käy hyvin huonosti yhteen Jeesuksen opetuksen kanssa: *"vierasta ne eivät seuraa, vaan pakenevat häntä"* (Joh.10:5). Samalla Laato laittaa uskovat väen väkisin käyttäytymään epäluuterilaisesti. Opettavathan **Tunnustuskirjat**: *"Jumalattomista opettajista on luovuttava."* Kun Timo Laato katsoo Suomen kirkon olevan syvässä luopumuksen tilassa ja toisaalta toteaa uskovien pääasiallisesti kansoittavan kirkon, joutuu kysymään: mitä elävässä uskossa oleva ihminen hakee ja saa luopiokirkon tilaisuuksista? Voiko tätä selittää muuten kuin, että tällaiset kaikkiruokaiset uskovat ovat totaalisesti osattomia "henkien erottamisen armolahjasta"? Laaton viesti Suomen uskovalle on selkeä: teidän avullanne, tuellanne ja ansiostanne Suomen luopiokirkko pysyy pystyssä! Eikö tässä olisi uskovilla ajattelun paikka?

Kaikki se kestää

Edelleen Laato toteaa ilmeisen huolestuneena, että eroamisesta keskustellaan jo tunnustusrintamassakin.

"Viimeinen pisara näille jaloille uskonveljille ja -sisarille on ollut parhaillaan käytävä keskustelu vanhurskauttamisopista katolilaisten kanssa." Tässä vaiheessa vastustajat ovat vielä "jaloja uskonveljiä ja -sisaria", mutta artikkelin lopulla "rottia". Timo Laaton ja kumppanien ongelma on juuri tässä: mikään ei ole "viimeinen pisara"! Ennakolta voidaan kyllä määrittää takaraja (esim.naispappeus), mutta kun asia tulee eteen, rajan siirtäminen ei ole mikään ongelma. Ja näin loputtomiin. Jo nyt Laato petaa aikaa Rooma-sopimuksen jälkeen: silloinkin hän näkee uskovat edelleen kirkossa, sitä "uudistamassa". Nähtävästi Laatokin on kyllästynyt jatkuvaan siirron uusintaan ja haluaa yksinkertaistaa prosessia laittamalla päälle takarajan "kestosiirron" (käytännössä: mitä tahansa tulleekin, kirkossa pysytään!). Vastaavaan "jousto" ja takinkääntöön olemme tottuneet lähinnä poliitikkojen maailmassa. Erittäin vaikeaa on mieltää tällainen käyttäytyminen "apostoliseksi".

Henkien erottaminen

Kirkkokysymyksen ratkaisemiseksi Laato peräänkuuluttaa "henkien erottamisen lahjaa". Tärkeä ja keskeinen kysymys varmasti on, mikä henki, valheen vai totuuden henki hallitsee ja johtaa kansankirkkoamme. Uskovilla pitäisi olla asiasta kokonaisvaltainen näkemys. Tältä pohjalta on tosiaan mahdollista päätyä oikeaan ratkaisuun. Timo Laato: Mikä henki toi politiikan kirkkoomme? Minkä hengen vaikutuksesta meillä on tänään naispapi? Mikä henki vallitsee ja hallitsee Helsingin liberaaliteologista tiedekuntaa? Mikä henki johtaa harjoittamaan ekumeniaa ja saa menemään liittoon antikristillisen Rooman kirkon kanssa? Mistä hengestä on lähtöisin valo, joka näistä kaikista ja lukuisista muista harhoista huolimatta saa pitämään kansankirkon Kristuksen kirkkona? "Puutteellisellakin ymmärryksellä" voi päätellä, että luopiokirkossa olemme tekemisissä luopumuksen hengen kanssa. Jeesus ohjaa meitä hengellisellä alueella myös järjen käyttöön: *"Miksi ette jo itsestänne päättä, mikä oikeata on?" (Luuk. 12:57).*

Toisaalta taas tässä ei välttämättä ole näin hurskaasta ja juhlallisesta asiasta kysymys; tarvitaan vain maalaisjärkeä, "rotan viisautta", joka ilmenee hukkuvan laivan jättämisenä.

Seurakuntamalli Vanhasta Testamentista

On paljastavaa, että Laato joutuu noutamaan seurakuntamallinsa Vanhasta Testamentista: **"Vanhan Testamentin aikana oikeat profeetat...eivät perustaneet mitään uutta 'kirkkoa'...He pysyivät uskollisina omassa kutsumuksessaan aina katkeraan loppuun asti."**

Millaiset uuden kirkon perustamismahdollisuudet olivat VT:n aikana? Silloin oli vain **yksi kirkko**, Israel. Tämän kirkon syntymisessä ei profeetoilla ollut osaa eikä arpaa; Jumala itse synnytti sen samalla kun valitsi Israelin omaksi kansakseen. Kansaan ja seurakuntaan kuulumisen merkitsi Israelissa samaa, joten tässä mielessä olemme tekemisissä "kansankirkon" kanssa. Uuden seurakunnan perustaminen Vanhassa Testamentissa olisi edellyttänyt Jumalan uutta valintaa, esim. Jumala olisi lisännyt omaisuuskansojensa lukumäärää valitsemalla Israelin lisäksi ja rinnalle Egyptin. Tätä hän ei kuitenkaan tehnyt, eikä hän myös delegoinut tällaista "uuden seurakunnan perustamista" profeetoilleen. Siis VT:n profeetoilla ei ollut lainkaan valtuuksia eikä mahdollisuuksia perustaa uutta seurakuntaa vaikka he olisivat kuinkakin joutuneet "kiroamaan syntymäpäiväänsä".

Julistaessaan Jumalan sanaa **oikeat** Vanhan Testamentin profeetat säännönmukaisesti joutuivat sanoutumaan irti yleisestä "kirkkolinjasta" ja kirkon profeettojen valtajoukosta (ks. esim. Jeremiaa). Heillä ei ollut taustayhteisönään uustestamentillisessä mielessä minkäänlaista kirkkoa. He eivät toimineet tässä mielessä lainkaan "seurakuntapohjalta" eivätkä minkään seurakunnan laskuun tai toimeksiannosta, vaan he saivat tehtävänsä suoraan Jumalalta, jolle he olivat myös kutsumuksesta vastuussa.

Kirkko uustestamentillisessä mielessä on kristittyjen (Kristukseen uskovien) yhdyskunta. Se ei käsitä kansaa laidasta laitaan, vaan on rajattu, "maailmasta uloskutsuttujen yhteisö". Uustestamentillinen kirkko perustuu Jeesuksen antamaan kaste- ja lähetyskäskyyn (**Matt.28:18-20**) sekä helluntaina tapahtuneeseen Pyhän Hengen vuodatukseen, joten tämäkään seurakuntamalli ei ollut VT:n profeettojen ulottuvilla ja käytössä. Jos profeetat eivät em. ymmärrettävistä syistä kunnostautuneet uusien seurakuntien perustajina, samaa ei voida sanoa apostoleista. Heille aina uusi pakana-alue merkitsi haastetta uuden seurakunnan perustamiselle. Uuspakanuuden ollessa vallitsevana tilanteen tulisi periaatteessa olla sama.

Koska kristillinen seurakunta ei tuolloin vielä ollut syntynytäkään, Laato poikkeaa vanhauskoisten linjoilta "patavanhoilliseen" suuntaan. Piispa **Rimpiläinen** kirjoittaa: *"Re-formaatio merkitsee kirkon uudistamista siten, että palataan alkuperäiseen, verrataan nykytilannetta lähtökohtaan ja katsotaan siitä käsin, missä ollaan menossa...Jos nyt sitten kysymme, mikä on tämä 'alkuperäinen', tämä nykykirkon tilanteen mittapuu, niin se on luonnollisesti se apostolinen kirkko, jota Uusi testamentti kuvaa"* (Perusta 6/90, lih.VH).

Vanhan liiton säännökset *"ovat voimassa uuden järjestyksen aikaan asti"* (**Hebr.9:10**). Vanhassa liitossa *"on vain tulevan hyvän varjo, ei itse asiain olemusta"* (**Hebr.10:1**). *"Hän (Jeesus) poistaa ensimmäisen, pystyttääkseen toisen"* (**Hebr.10:9**). *"Sanoessaan 'uuden' hän on julistanut ensimmäisen liiton vanhentuneeksi"* (**Hebr.8:13**).

Hakiessaan seurakuntamallinsa VT:sta Laato myös sivutuotteena paljastaa, ettei kirkkomallille, jota hän ihannoii ja josta hän kynsin hampain pitää kiinni, löydy lainkaan esikuvaa UT:n puolelta! Uustestamentillisesti ajatellen kansankirkko siis seisoo "tyhjän päällä" ilman perustusta.

Oikea isänmaallisuus ja kansan rakkaus ei suinkaan tarkoita sitä, että meidän tulisi Sanasta luopuneen yhteisön riveissä seisoa kansan rinnalla. Past. **Tom Nyman** kirjoittaa: *"Jumalan sanan opetus kirkosta ja sen tehtävästä julistaa evankeliumia tässä maailmassa eivät voi olla toisensa poissulkevia, vaan sopivat päinvastoin varsin"*

hyvin yhteen. Sellaiseen seurakuntaan, missä Jumalan sana on oikein esillä, on hyvä olla vetämässä myös uusia ihmisiä" (Concordia 2/97).

Sodoma kansankirkon mallina

Kun tri Timo Laatoa kiinnostaa seurakuntamallin noutaminen Vanhasta Testamentista, voitaisiin ajatukseen tietyin edellytyksin myöntyäkin. Sieltä kyllä löytyykin kansankirkon malli: Sodoma. Sodoma piti sisällään kaikki kansankirkon syntielämän muodot homoudesta lähtien. Määrättyyn hetkeen saakka siellä olivat "pyhät" ja "pahat" sekaisin kuten kirkossammekin. Voimme löytää Sodoman historiasta **kolme vaihetta**, jotka ovat sovellettavissa myös kansankirkkoon ja siitä lähtöön.

Ensimmäinen vaihe: *"asuessaan heidän keskuudessaan tuo hurskas mies (Loot) kiusaantui hurskaassa sielussaan joka päivä heidän pahain tekojensa tähden, joita hänen täytyi nähdä ja kuulla"* (2 Piet.2:8). Tämä lienee totisinta totta Suomenkin kirkon uskovien kohdalla.

Seuraava vaihe on rukous, hellittämätön määrätietoinen rukous. Abraham on hyvä esimerkki siitä, kuinka hartaasti meidän tulee rukoilla syntisen yhteisön puolesta sen muuttamiseksi ja uudistamiseksi, 1 Moos.18:16-33. Määrätyssä vaiheessa Sodoma-kirkon parantamisprosessi kokonaisuudessaan on kuitenkin taaksejäänyttä elämää ja toimintaa. Kolmannessa vaiheessa Herran enkelit sanoivat Lootille: *"Nouse, ota vaimosi ja molemmat tyttäresi, jotka ovat luonasi, ettet hukkuisi kaupungin syntivelan tähden"* (1 Moos.19:15). Kaupungin asukkaiden hyväksi ei ollut enää mitään tehtävissä; Loot voi vain pelastaa itsensä ja perheensä poistumalla tuhoontuomitusta yhteisöstä. Ainut pelastumisen mahdollisuus oli jättää Jumalan vihan alla oleva kaupunki. Lootin kohtaloksi oli koitua "vitkastelu" (19:16). Lootilla oli nähtävästi liian paljon ja liian vahvoja siteitä Sodomaan. Ehkä eräs tällainen oli hyvä toimeentulo, korkea virka syntisessä yhteisössä. Hän saattoi olla jopa "pormestari" (*"istui Sodoman portissa"*, 1 Moos.19:1). Saattoihan Lootkin pyhittää Sodomassa viipymispyrkimyksensä halulla muuttaa Sodomaa "sisältä päin". Uudesta Testamentista löydämme Sodomasta lähdölle rinnakkaiskohdan. Nyt on kysymyksessä "suuren Babylonin (sekoitus)" ja "porton" jättäminen: *"Ja minä kuulin toisen äänen taivaasta sanovan: 'Lähtekää siitä ulos, te minun kansani, ettette tulisi hänen synteihinsä osallisiksi ja saisi tekin kärsiä hänen vitsauksistansa'"* (Ilm.18:4). "Kiusaantumisen" aika on ohitse; "rukoilemisen" aika on ohitse; on tullut "lähdön aika". Loot ei ollut Sodomassa "aina katkeraan loppuun asti". Samoin ei ollut Luther Rooman kirkossa (emmehän vieläkään ole nähneet tämän kirkon katkeraa loppua) eikä myöskään uskovien tule olla lopun ajan porttokirkossa.

Puuttuuko Jumalan ilmoitus?

"emme ole saaneet edes minkäänlaista jumalallista ilmoitusta perustaa (taas yhtä) uutta seurakuntaa."

Laato antaa ymmärtää, että vastustajat pelkästä "perustamisinnosta" (eriseuraisuus) ovat liikkeellä. Hän ei näe tai ei halua nähdä niitä vankkaakin vankempia asiaperusteita, joita vyörytetään esille. Mitä taas ilmoitukseen tulee, onhan Raamatussa sanat: *"Lähtekää siitä ulos, te minun kansani"* (Ilm.18:4), *"Lähtekää Baabelista"* (Jes.48:20), *"Paetkaa Baabelista"* (Jer.50:8), *"Lähtekää pois heidän keskeltänsä"* (2 Kor.6:17). Eikö Laato pidä näitä Jumalan ilmoituksina? Jos uuden kirkon ja seurakunnan perustaminen on kovin suuri virhe, niin seuraammehan kuitenkin siinä uskonpuhdistajan "hairhusta" ja esimerkiksi (siinäkin mielessä, että vastapoolina on samainen Rooma!), joka oli pakotettu muodostamaan uuden yhteisön todettuaan Rooman muuttuneen antikristilliseksi. Eikö viimeistään silloin, kun luterilaista kirkkoa ollaan raahaamassa Rooman syliin, ole uuden kirkon muodostamisen paikka? Eikö jo uskonpuhdistuksen perinnön vaaliminen velvoita tähän? Ei kaikeksi tässä tilanteessa uuden kirkon perustamispuheita voi pitää ylireagoitina? Silloinhan Luther olisi syyllistynyt täsmälleen samaan virheeseen Rooman provosoimana. Onko Laatokin pikku hiljaa siirtymässä niiden leiriin, jotka lukevat ja tulkitsevat uskonpuhdistuskirkon virheratkaisuksi? Kun luterilaista kirkkoa ollaan myymässä halvasta paaville, vain kirkon pettäjät voivat tyytyä protesteihin ja julkilausumiin.

Kristuksen kirkko?

Vaikka Laato toisaalta löytää kirkosta vakaviakin puutteita, ne eivät kuitenkaan millään tavalla horjuta sen asemaa Kristuksen kirkkona: **"Onhan se yhä monista puutteistaan huolimatta Kristuksen kirkko, jossa hän kutsuu ja kokoaa luoksensa lampaita apostolisten paimenten välityksellä."** Laato siis katsoo, että kirkon vammassa on kysymys kuitenkin "kehällisistä" asioista. Mutta onko näin? Eikö käytävässä taistelussa sivuta

aivan keskeisiä, ydinkysymyksiä, vanhurskauttamisoppia, Jeesuksen neitseestäsyntymistä, ylösnousemista, toista tulemista, helvettiä jne.? Eikö tässä olla tekemisissä peruspilareiden kanssa? Unohtaako Laato, että Kristuksen seurakunta on siellä ja vain siellä, mistä löytyvät seurakunnan tuntomerkit? Tunnustuskirjat määrittelevät seurakunnan näin: *"Se on kaikkien uskovien yhteisö, joiden keskuudessa evankeliumi puhtaasti saarnataan ja pyhät sakramentit evankeliumin mukaisesti jaetaan."* Suomalaisessa kansankirkossa ovat olleet kaikki nämä kolme Kristuksen kirkon tuntomerkkiä jo kauan pahoin uhanalaisina tai aivan tyystin hävinneet. Luther sanoo: *"Mutta minulla ei ole sellaista **merkillistä uskoa**, josta Jumala on minua varjeleva, kun hän on minut siitä kerran vapauttanut, - ei ole siis minulla sellaista uskoa, että voisin kutsua Kristuksen kirkoksi sellaista kirkkoa, joka koristaan itseään Kristuksen kirkon nimellä ja siitä kerskaa ja kuitenkin on jumalattomien kopla ja perkeleen kirkko, kuten hedelmät valtavasti todistavat puun olevan pahan"* (Luterilainen 2/96, lih.VH). Muistamme, kuinka Luther näki paavin kirkon perinpohjaisessa luopumuksessaan tyystin kadottaneen oikean kirkon tuntomerkit ja samalla myös menettäneen oikeuden esiintyä Kristuksen kirkkona. Se oli muuttunut tämän vastakohtaksi, antikristilliseksi yhteisöksi. Kirkko oli ytimeltään turmeltunut. Siksi kaikenlainen yhteydenpito sen kanssa oli mahdotonta ja Raamatun vastaista.

Pieper sanoo, koska kirkko lakkaa olemasta oikea so. Kristuksen kirkko: *"Oikeauskoisen` määreen kirkko menettää vasta silloin, kun se ei menettele Room.16:17 mukaisesti eikä siis nuhtelee siinä ilmenevää harhaa ja lopulta poista sitä keskuudestaan, vaan antaa sen elää rauhassa ja näin tosiasiasasiassa myöntää sille yhtäläisen oikeutuksen totuuden rinnalla"* (Pieper, Dogmatiikka). Eikö tämä kynnyks ole Suomen ev.lut.kirkossa jo aikoja sitten ylitetty? Eikö juuri luterilaiselle kirkollemme ole ollut ominaista, että siinä ovat saavat "kaikki kukat kukkia" (Räisäset, Myllykosket, Kylliäiset ja Riekkiset)?

Apostoliset paimenet

"Apostolisista" paimenistakin voidaan olla eri mieltä. Onkohan Laatolla tässä mielessä Rooman kirkon oppi *successio apostolica* (pappeus juontuu aina apostoleista asti yhtäjaksoisena sarjana) vai mihin apostolisuus perustuu? Mahdollisia apostolisen jatkumon vakavia uhkaajia on monia: paavikirkko ennen uskonpuhdistusta, luterilaisen kirkon syvä lankeemustila, liberaaliteologinen tiedekunta, uudestisyntymätön paimen. Voiko esim. liberaaliteologi tai "tyttöpappi" olla apostolinen paimen? Eikö apostolisuuteen keskeisenä osana kuulu, että on kokenut apostolisen uudestisyntymisen ja uskoontulemisen ja että pysyy apostolisessa opissa?

Ei rinnalle vaan tilalle

Aivan ilmeisesti Laato yliarvioi omia ja aateveljiensä kykyjä ja samalla aliarvioi kirkon lankeemusta sanoessaan, **ettei meidän nyt kuuluisi hylätä vaikeuksiin ajautunutta kirkkoamme ja perustaa uusi vanhan rinnalle.**

Tästä voi saada käsityksen, että kirkko olisi "ytimeltään terve".

Tässä ei huomioida sitä, että kirkon tie on ollut kulkua luopumuksesta toiseen. Kirkkolaiva on Laaton mukaan ikään kuin äkillisesti ja tilapäisesti poikennut oikealta reitiltä, ja uskovien tulee nyt yhdistää voimansa laivan palauttamiseksi oikealle väylälle. Laatolle on myös syytä huomauttaa, ettei ole kysymys uuden perustamisesta vanhan "rinnalle", vaan sen "tilalle". Kun vanhasta kirkosta ovat kadonneet Kristuksen kirkon tuntomerkit ja se näin on myös lakannut olemasta oikea kirkko, on välttämätöntä, että perustetaan uusi, koska muutoin meillä ei olisi kirkkoa lainkaan! Täsmälleen sama asia synnytti aikoinaan luterilaisen kirkon. Sitä ei synnyttänyt viime kädessä paavin viha Lutheria kohtaan, vaan Kristuksen kirkon tuntomerkkien häviäminen paavinkirkosta, jolloin uskoville kävi välttämättömäksi sekä Roomasta erottautuminen että uuden kirkon perustaminen. Laaton ja kumppaneiden olisi tarpeen tiedostaa, että **missä on vain luopiokirkko, siellä ei ole kirkkoa lainkaan.** Tämän kirkastumisesta alkaa myötämielisyys uudelle kirkkohankkeelle ja kaiken lisäksi: vankasti luterilaiselta pohjalta. Tällöin leikkaantuvat tehokkaasti myös siivet kaikilta pahansuopaisilta "eriseuraisuushuhuilta". Tässä on nähdäkseni tämän konfliktin **pää- ja ydinkysymys.**

Kirkkoko vaikeuksissa?

Kun lähdetään puhumaan kirkon vaikeuksista, olisi välttämätöntä tuoda esiin näkökulma: puhutaanko valtaapitävien vai uskovien vaikeuksista? Laato aivan ilmeisesti pyrkii samaistumaan "molempiin", istumaan "kahdella pallilla". Tämä on mahdoton tehtävä. Timo Laaton kohtaloksi muodostuu, että hän kohtelee kansankirkkoa hengellisesti homogeenisenä ryhmänä, koko kansa on "Jumalan kansaa" kasteen perusteella.

Kun Laato näin käsittelee kansankirkkoa yhtenä perheenä, hän ei eroa virallisesta kansankirkkoteologiasta lainkaan. Taustalla on teologinen harha kaikkien ihmisten Jumalan lapseudesta. Profeetta Elialla olisi tilanteeseen sopiva sana: *"Kuinka kauan te onnutte molemmille puolille? Jos Herra on Jumala, seuratkaa häntä; mutta jos Baal on Jumala, seuratkaa häntä"* (1 Kun.18:21). Laato hylkää käsityksen, jonka mukaan kansankirkko muodostuu kahdesta toisilleen vastakkaisesta ja keskenään sovittamattomassa ristiriidassa olevasta voimaryhmästä.

Valtaapitävien epäuskoisten näkökulmasta kirkon vaikeudet liittyvät uskovien läsnäoloon. Sen sijaan uskovat kokevat ongelmaksi kirkossa hallitsevan maailman hengen. Puolustaessaan uskovien kirkossa pysymistä, Laato joutuu kaatamaan raja-aidat, jotka Raamattu asettaa Jumalan kansan ja maailman väliin ja näin epäuskoisten ja uskovien kirkon jäsenten vaikeudet niputetaan yhteen **kirkon vaikeuksiksi**. Mutta mitä sanoo Raamattu?: *"Älkää antautuko kantamaan vierasta iestä yhdessä uskottomien kanssa; sillä mitä yhteistä on vanhurskaudella ja vääryydellä? Tai mitä yhteyttä on valkeudella ja pimeydellä? Ja miten sopivat yhteen Kristus ja Beliar? Tai mitä yhteistä osaa uskovaisella on uskottoman kanssa"* (2 Kor.6:14-15).

Loppujen lopuksi Timo Laaton seurakuntateologiassa **kansankirkko on Kristuksen ruumis!**

Valtaa pitävän kirkon osan mielestä (ja tilastojenkin mukaan) kirkolla menee hyvin, jopa paremmin kuin koskaan. Se ei ole "ajautunut vaikeuksiin", ei tarvitse eikä millään tapaa kerjää viidesläisten, rukoilevaisten tai muidenkaan herätysliikkeiden surkutteluja, auttamista ja armopaloja. Tekemillään "uudistuksilla" kirkko on vain lujittanut otettaan kansan syvistä riveistä. Aivan ilmeisesti Rooma-sopimuksellakin pyritään antamaan lisää tuulta kansankirkon siipien alle! Jos kansansuosiolla mitataan kirkkoa, sillä totisesti on, ei ristin, vaan menestyksen teologia!

Eivät tunnustusrintamalaiset ole jättämässä kirkkoa sen "vaikeuksien" takia. Oikean kirkon eräs tuntomerkeistä Lutherin mukaan on "pyhä risti". Varsinainen ongelma on siinä, ettei Sanaa ja tunnustusta rakastava uskova voi tuntea lukuisissa harhoissa rytevää kirkkoa omakseen. Itse evankeliumi on rähjäntynyt kirkon matkassa "toisenlaiseksi evankeliumiksi", Gal.1:6. Silloin kun kirkko syleilee maailmaa ja uskovat muodostavat sille ongelman, uskovien on mahdotonta myöntää, hyväksyä ja tunnustaa sitä omaksi yhteisökseen. Tätä **luonnotonta** tunnustusta Laato on kuitenkin uskoviilta kerjäämässä. Timo Laato on ottanut itselleen omituisen "kummi-sedän" tehtävän, välittäjänä toimimisen tunnustusrintaman ja kirkon välillä. Laatolla on varsin myönteinen käsitys uskovien asemasta seurakunnan kuvioissa: he ovat siellä "auttajan" roolissa. Tämä taas lyö korville "rottakuvaa", jonka Laato myöhemmin antaa. Tämä jälkimmäinen saattaa olla paljon lähempänä totuutta. Itse asiassa monissa seurakunnissa uskovat ovat "hiekkana rattaissa"; kirkkoherra esikuntineen työskentelee kuumeisesti vapautuakseen näistä "auttajista", jotka hän näkee merkittävimpinä vaikeuksien aiheuttajina. Laato: Uskovat ovat kirkon ongelma ja vaikeus! Kirkko pääsee vaikeuksista kun se pääsee uskovista! Säälikäämme kansankirkkoparkkaa ja päästäkäämme se vaikeuksistaan!

Erotettiin Luther vai erosiko hän katolisesta kirkosta?

Laato kuuluu siihen "koulukuntaan", joka opettaa, että Lutherin lähtemisessä paavikirkosta oli kyse vain paavin antamista potkuista pahalle pojalle. Luther olisi tällöin ollut vain katolisen kirkon ulosheittäminen passiivinen ja kärsivä uhri. Ulosheitettynä hän sitten lähti etsimään kattoa päänsä päälle ja niin syntyi luterilainen kirkko. Lutherin eroaminen paavikirkosta ei kuitenkaan ollut vain katolisen kirkon yksipuolinen toimenpide. **A.Aijal Uppala** kirjoittaa: *"paavikirkko kyllä tuomitsi Lutherin...Luther samanaikaisesti, Jumalan sanan nojalla, tuli omassatunnossaan varmaksi siitä, että paavikirkko on antikristillinen. Sellaisena se oli Baabel, jota tietojen kristittyjen on kavahdettava. Hän katkaisi itse kaikki suhteensa siihen (pannauhkauskirja ja ko. kirjojen polttaminen). Paavikirkko tuomitsi hänet ja Luther tuomitsi paavikirkon. Paavikirkko erotti hänet yhteydestään (kuolemaan) ja Luther taas erosi siitä"* (Lutherin vapautuminen paavikirkosta, Luterilainen 2/96). Ei ole lainkaan liioiteltua sanoa, että Luther lähti paavikirkosta "ovet paukkuen".

Kuka on eriseurainen?

Timo Laato laittaa ilmeisesti mielellään nykyisen tunnustuksellisen liikehdinnän kirkkokysymyksessä pitkälti "eriseuraisuuden" piikkiin (Gal.5:20). Laato tekee oikean johtopäätöksen Lutherin ja hänen ystäviensä käyttäytymisen seurauksista: **"Näin vastuu seurakuntayhteyden särkymisestä jäi Jumalan edessä täysin hänen sanansa hylkääjille."** Pastori **Hannu Lehtonen** ko. pääkirjoitusta käsitellessään soveltaa onnistuneesti samaa periaatetta nyky-Suomen kirkkoon: *"Pääkirjoituksessa toistuu monta kertaa eräänlainen pelko uuden kirkon perustamisesta ja tämä torjutaan voimakkaasti. Asiaa olisi syytä tarkastella toisin päin. Kun ajattelemme*

esimerkiksi ns. naispappeuskysymystä, niin siinä on kyse siitä, että kirkolliskokouksen ja piispojen enemmistö on lähtenyt pois Raamatun perustalta. Julkisuudessa asia on kuitenkin käännetty niin päin, että vanhalla kannalla pysyneet on leimattu kielteisesti, vaikka he vain ovat tahtoneet pysyä uskollisina Raamattua ja luterilaisen kirkon vanhaa käytäntöä kohtaan. Samoin tulisi ajatella kirkkokysymyksestä. Tällöin mahdollinen ero ei ole todellisuudessa ero, vaan vetäytyminen pois kirkollisesta yhteisöstä, joka ei enää ole luterilainen, vaan jotain muuta. Osittain tämä vetäytyminen on ollut tosiasia jo monen vuoden ajan" (Concordia 5/97).

Pieper näkee asian periaatteessa aivan samoin: "Skismalla tarkoitamme kirkollisessa kielenkäytössä kirkollista hajaannusta, joka ei perustu Jumalan sanan käskyyn, vaan omaan ratkaisuun... Väärin on kuitenkin sanoa skismatikoiksi tai separatisteiksi niitä, jotka erottautuvat kirkkokunnastaan siitä syystä, että tämä itsepintaisesti pitää kiinni väärästä opista. Tällaiseen erottautumiseen Raamattu käskee Room. 16:17), ja se on ainoa keino saada kristillisessä kirkossa aikaan oikea yksimielisyys ja säilyttää se" (Pieper, Kristillinen dogmatiikka). Kirkollisesta hajaannuksesta kantavat siis täyden ja koko vastuun ne, jotka "itsepintaisesti pitävät kiinni väärästä opista" (so. Sanan hylkääjät). He ovat Laaton peräänkuuluttamia "eriseuraisia".

Kärsivällisyys vai ulos lähteminen ja erottautumien?

Laato ilmaisee kuuluvansa niihin, jotka kärsivällisyydessä ja rakkaudessa kantavat kirkkoansa kohti parempaa huomista. Sen enempää Raamattu kuin Lutherkaan ei tue Laaton markkinoimaa "kärsivällisyyttä" Jumalan sanasta luopunutta yhteisöä kohtaan. Laato unohtaa sen perusasian, että olemme kansankirkossa tekemisissä, emme suinkaan minkään kirkon, vaan maailman kanssa. Maailma käsittää epäuskossa elävät suruttomat ihmiset, kun taas seurakunta, *ekklesia* (suom."kutsuttu ulos") koostuu tästä maailmasta "uloskutsutuista". Toisaalta hän itsekin varustautuu kirkon parantamisyrityksessään epäonnistumiseen, "katkeraan loppuun". Mutta mihin Laato perustaa syvässä lankeemuksessa olevan kirkon paremman huomisen odotukset? Raamatun eskatologia osoittaa vääjäämättä, että kirkko lopun aikana menee huonompaan suuntaan: "kun Ihmisen Poika tulee, löytäneekö hän uskoa maan päältä?" (Luuk. 18:8). Eikö Laato syyllisty tässä väärän ja petollisen toivon virittämiseen? **Aapeli Saarivalo** sanoo Raamatun sanakirjassa: "Ennustusten mukaan näkyväinen kirkko lopun aikoina kehittyy kohden luopumusta." Kenen asialla Laato luulee olevansa yrittäessään mitätöidä ajassamme voimakkaana esiintyviä luopumuksen ja samalla Jeesuksen toisen tulemuksen merkkejä? Eikö tässä ole viime kädessä kysymys henkien erottamisen lahjan puutteesta? Samoin tässä syyllistytään yhteyden rakentamiseen Jumalan sanan kustannuksella. **Luther** sanoo Galatalaiskirjeen selityksessä: "Kirottu olkoon kaikki rakkaus ja sopu, jonka säilyttämiseksi Jumalan sana täytyy vaarantaa."

Kirkkoa uudistamaan

On toisaalta arvostettava Laaton toiveikkautta kirkon parantamisyrityksessä: "Vastaavasti meidän pitää nyt jatkaa ponnistelujamme kirkon uudistamiseksi. Luopiokirkkoa ei paranneta luopumalla kirkosta." Lienee totta, mutta totta on myös se, ettei sen suuntaa ole pystytty muuttamaan sisältäkään päin. Raamatun eskatologia osoittaa, ettei lopun ajan luopiokirkko ole parannettavissa. Kirkko on sairas, mutta koska se ei tunne eikä näe sairauttaan, se ei myöskään ole parannettavissa. Parantajat tekevät tässä aivan turhaa työtä. Kun kirkon rajat ovat yhteiset maailman kanssa, kirkon parantaminen on samaa kuin maailman parantaminen. Mutta onko uskovia kutsuttu maailmanparantajiksi? Eikö heidän tehtävänsä ole kutsua ihmisiä tuhoontuomitusta maailmasta pelastuksen arkkiiin? Mutta mihinkä kutsuu sellainen kirkko, joka on sataprosenttisesti sulautunut ja samaistunut maailmaan? On katteetonta puhua uskovien merkittävästä vaikutuksesta kirkon linjaan. Tällaiset puheet nousevat väärästä idealismista, haavekuvista ja toiveunista. Meillä on ollut miehiä, jotka ovat tosissaan yrittäneet muuttaa kirkon linjaa, mutta epäonnistuneet ja väsyneet (esim. Tiirilä ja Muroma). Pintapuolisesti katsoen saa vaikutuksen, että Laato on intomielinen luterilaisen kirkon uudistaja ja tekee hartiavoimin töitä asian hyväksi. Toisaalta voidaan vahvasti epäillä, ovatko Laato ja kumppanit koskaan tosissaan ja rehellisesti pyrkineet kirkkoa uudistamaan. Jos näin olisi tapahtunut, he olisivat Tiirilän ym. tavoin nähneet tilanteen toivottomuuden ja tehneet siitä johtopäätökset. Tunnustusrintamamiesten kohdalla on vahvistumassa kaavaksi: tänään intomielinen kirkon uudistaja ja parantaja, huomenna yrityksessään turhautunut ja epäonnistunut kirkon jättäjä. Nähdäkseni tämä on jokaisen "rehellisen" kansankirkon uudistajan tie.

Näytön paikka

Jos Laato tovereineen olisi vakavissaan uudistamassa kirkkoa, he myöntäisivät, että uudistuksen avain on teologisen tiedekunnan uudistuksessa, siis pappiskoulutuksessa. On oma merkityksensä sillä, että puututaan yksittäisiin epäkohtiin, kuten esim. Kylläiseen. Mutta samalla tulee tiedostaa, ettei ongelman ydin ole yhdessä Kylläisessä, vaan teologisessa tiedekunnassa, josta liberaalteologisena hautomona kuoriutuu jatkuvasti uusia kylläisiä. Olisi ryhdyttävä tositoimiin pappiskoulutuksen uudistamiseksi. Tässä on Laatolla ja muilla "uudistajilla" todellinen **näytön paikka**.

Tohtorin näkökulma

Laaton toiveikkuus kirkon uudistumisen suhteen on ymmärrettävä hänen oppineisuudestaan käsin. Teologian tohtorin näkymien täytyy kansankirkossakin olla toisenlaiset kuin tavallisen seurakuntalaisen. Tavallinen uudistusmielinen seurakuntalainen vaiennetaan hyvin hienotunteisesti, jumalisesti mutta päättäväisesti esim. sanomalla: sinulle on uskottu (vain) esirukoilijan tehtävä! Jos taas ajatteleme diakonin, nuorisonohjaajan, kanttorin, seurakuntamestarin tai jonkun luottamushenkilön mahdollisuuksia harjoittaa "uudistuslinjaa" omassa paikallisseurakunnassaan, ne ovat häviävän pienet. Raamatun ja tunnustuksen lippua korkealla pitävälle uudistajalle alkaa seurakunnassa "lähtölaskenta" kohta tervetulojuhlien jälkeen. Tämän pitäisi Timo Laatonkin, vaikka onkin tohtori, tunnustusrintamaan lukeutuvana kuitenkin tuntea ja tunnustaa. Toisaalta Concordia-veljien kannanotot ilmaisevat selvästi, että myös Sanaan pitäytyvä teologi joutuu voimakkaan painostuksen kohteeksi.

Historia todistaa epäonnistumisesta

Vuosikymmenet on uskovia jymäytetty kirkon uudistamispuheilla. Valitettavasti uskovat yleensä ovat herkkäuskoisia, joita on varsin helppo jujuttaa. **Vilho Rantanen** ilmaisee asian näin: *"Totta luulen, kristikansa narrattavaks` kai on herkin, jos vain liikkuu hurskain elein, osaa tehdä ristinmerkin"* (Vilho Rantanen, Runot). Vähänkin aikaansa seuraava on kyllä nähnyt, kuinka paljon "uudistuksia" on saatu kirkossa uskovien toimesta aikaan. Eiköhän kirkon viime aikaisille uudistuksille olisi löydettävissä sopivampikin nimi: mukautuminen tämän maailmanajan mukaan! Vaikka näitä "uudistuksia" suurennuslasilla tarkkaa, niistä tuskin on löydettävissä tunnustusrintamalaisten sen enempää kuin muidenkaan uskovien puumerkkiä. -Ja olisihan se kovin häpeällistä, jos niistä uskovien sormenjäljet löytyisivät!

Tietysti jotkut voivat katsoa riittäväksi vaikuttamiseksi luopumusuudistusten jarrumiehenä olemisen.

Kirkon jättäminen parantamisyrityksen jälkeen

Toisaalta meidän tulee muistaa, ettei kukaan saa puhua kirkosta eroamisesta ennen kuin on "yrittänyt parantaa Baabelia". Tämä on se myönteinen asia, joka meidän Laaton kiivailussa tulee nähdä, löytää ja tunnustaa. Mutta lukuisten epäonnistuneiden yritysten jälkeen uskova voi mielestäni jättää kirkon hyvällä omallatunnolla profeettalliset sanat huulillaan: *"Me olemme koettaneet parantaa Baabelia, mutta ei hän ole parantunut. Jättäkää hänet ja menkäämme pois"* (Jer.51:9). Suurena ongelmana tähän asti luterilaisella kristityillä on ollut uuden, selkeästi luterilaisen vaihtoehdon puuttuminen.

Uskonpuhdistuksen perinnön vaaliminen

Laato haluaa, että uskovat hoitaisivat kansankirkossa uskonpuhdistuksen jaloa perintöä: **"Jos katolilaisten ja luterilaisten yhteinen julistus vanhurskauttamisesta hyväksytään kirkolliskokouksessa, me tulemme Jumalan apuun turvaten julkisesti tunnustautumaan uskonpuhdistuksen perinnön aidoiksi vaalijoiksi omassa kirkossamme."** Tässä Laato taitaa unohtaa, että Rooma-sopimukseen osallistuminen ja Lutherin perinnön vaaliminen ovat ehdottomasti toisensa poissulkevia. Laaton teksti voitaisiin kai suomentaa: vaikka astuisimmekin Rooma-junaa kiellämme ehdottomasti olevamme matkalla Roomaan! Kyllä luterilaisen kristikansan unen täytyy olla syvän ja sikeän, kun kuorsaus kuuluu vielä Roomaa lähestyttäessäkin! Kun Laato ja ilmeisesti useimmat herätysliikkeet kansankirkon myötä ja sen elimellisenä osana ovat vähin vastalausein siirtymässä Rooma-junaan, **Valoa ristiltä**-lehti tahtoo toukokuuta lähestyttäessä kysellä ja kartoittaa tilannetta: löytyisikö Suomen maasta vielä **sen sortin luterilaisia**, jotka edelleen tahtovat elää erossa paavista ja hänen kirkostaan? Olisiko mahdollista, että kaikki ne, jotka jatkossakin hylkäävät paavin

holhousvallan ja joiden luterilaisuuteen ei millään sovi paavin ystävyys muodostaisivat uuden luterilaisen yhteisön?

Vanhat jumalanpalvelukset

Kovin keppoiselta vaikuttaa Laaton raamattusidonnaisuus. Kirkon uudistamiseksi hänellä on varsin vähän konkreettista tarjolla. Eipä taida olla paljon muuta kuin "vanhan käsikirjan mukaiset jumalanpalvelukset"! Tuskin tällaisella "museovanhauskoisuudella" on merkittävää uudistusvoimaa. Jumalanpalvelusmuodot kuuluvat Tunnustuskirjojen mukaan ehdonvallan (adiafora) asioihin. Tässä ollaan tekemisissä lillukan varsien kanssa.

Rukoileminen kirkon puolesta

Laatolla ei ole tarjottavana kovin monia (rauhanomaisia) keinoja kirkon uudistamiseksi. Rukouksen hän sentään mainitsee. **"Samalla me rukoilemme kirkkomme puolesta, mutta emme hylkää sitä."** Jeremiaa kiellettiin rukoilemasta **VT:n kirkon puolesta**: *"Mutta sinä älä rukoile tämän kansan puolesta, älä kohota heidän puolestaan huutoa ja rukousta äläkä niillä minua ahdista; sillä en minä sinua kuule" (Jer.7:16)*. Oli menty "liian pitkälle" jumalattomuudessa. Oli käytetty väärin etsikkoaika. Jumalan pitkämielisyydellä on rajansa: *"Jos joku näkee veljensä tekevän syntiä, joka ei ole kuolemaksi, niin rukoilkoon, ja hän on antava hänelle elämän, niille nimittäin, jotka eivät tee syntiä kuolemaksi, On syntiä, joka on kuolemaksi; siitä minä en sano, että olisi rukoiltava" (1 Joh.5:16)*.

Tunnustuskirjojen neuvo

Suhtautumisessa väärään antikristilliseen kirkkoon Luther tarjoaa oivan ja raamatullisen esimerkin: selkeä erottautuminen. On vaikea ajatella (tosin meiltä tässä faktat puuttuvat), että Luther olisi kovin hartaasti rukoillut paavin ja hänen jumalattoman kirkkonsa puolesta (rukouksen aika oli ohi!). **Tunnustuskirjat** sanovat selkeästi, kuinka uskovien tulee suhtautua luopiokirkkoon: *"Heidän on väistyttävä kauas paavista ja hänen kannattajistaan kuin vastakristuksen valtakunnasta ainakin ja ne kirottava."* Tästä on kaukana Laaton suosittama kompromissihin perustuva rauhanomainen rinnakkaiselo. Meidän on syytä muistaa ja tiedostaa, että me olemme tänään paavin kirkon kannattajia ja huomenna aivan todennäköisesti (mikäli kirkkomme johtajien pyrkimykset, toiveet ja rukoukset toteutuvat) elimellinen osa tätä kirkkoa.

Väärän kirkon sisäpuolella ei ole pelastusta

Aivan ilmeisesti Timo Laato on ainakin alitajuisesti Rooman kirkon lumoissa ja sidottu sen oppiin "kirkon ulkopuolella ei ole pelastusta" (*extra ecclesiam nulla salus est*). Tämä on oikein Kristuksen kirkosta sanottuna, mutta antikristilliseen kirkkoon sitä on sovellettava kääntäen: sen sisäpuolella ei ole pelastusta! Väärästä yhteisöstä on luovuttava **pelastuksen tähden!**

Rotat jättävät laivan

Sitten seuraa kovin karua tekstiä: **"Vanhan sanonnan mukaanhan hukkuvan laivan jättävät ensin rotat. Miehistö jää kapteenin johdolla viimeiseksi pelastamaan, mitä pelastettavissa on ja - mahdollisesti hukkumaan (ajallisesti) laivan mukana."** Laato pitää kirkosta lähtöpuheita uskovalle aivan sopimattomina. Halveksien hän haluaa ottaa tällaisiin puhujiin etäisyyttä rotta-vertauksellaan: kirkkolaivasta poispyrkivät ja lähtijät ovat vastuuttomia, siivottomia ja ymmärrykseltään alkeellisia "rottia". Samalla hän ylentää itsensä ja aatetoverinsa kapteenille kuuliaiseen ja vastuunalaiseen miehistöön. Tällä voimakkaalla sanonnalla Laato pyrkii tukahduttamaan kaiken keskustelun asiasta.

Valta kiinnostaa

Kansankirkon pieninkin vakanssi tarjoaa valtaa, joka kiinnostaa yhtä ja toista. "Pienikin pala valtaa on parempi kuin ei lainkaan valtaa." Uudistusvaatimuksia esitetään taktisista syistä määräjain, mutta niissä epäonnistuminen ei merkitse katastrofia; säilyväthän kuitenkin hallituspaikka ja vallan palanen kansankirkossa, ja sehän on se varsinainen asia! Tämä löytynee Laatonkin kirjoituksen taustalta.

Koska kirkosta tulisi lähteä?

Ehkä on turhaan saivarreltu kysymyksellä, koska uskovan tulee lähteä kirkosta. Lähtöaika lienee toistaiseksi ollut aivan henkilökohtainen. Rotan maalaisjärki sanoo, että oikea ja sopiva lähtöaika on silloin, kun matkustajalle kirkastuu ja hän pääsee varmuuteen siitä, että laiva on syvyyteen matkalla. Tämän taivaallisen valon ja ymmärryksen saamisen jälkeen kukin jatkaa matkaansa kohti turmiota "omalla vastuulla". Johan sen itsesuojeluvaistokin sanoo, ettei moisessa laivassa kannata jatkaa matkaa.

Marttyreitako?

On kovin outoa, että Laato näkee hohdokkaana uskovien viipymisen tuhoontuomitussa laivassa, ja jopa sen kanssa hukkumisen. Hän on asettamassa marttyyrin kunniakkaan sädekehän jokaisen tässä laivassa syvyyteen painuvan uskovan päähän (millähän raamatullisella perusteella?). Oikea marttyyrius on seurausta uskollisuudesta Jumalan sanalle! Mitä hohtoa siinä on, jos on tottelematon "taivaalliselle äänelle" (Ilm.18:4) ja mikä palkka siitä on tuleva? Eikä siinä ole viisauttakaan: "*Katso, he ovat hyljänneet Herran sanan - mitä heillä on viisautta?*" (Jer.8:9).

Suunnan tarkistusta

Prof. **Osmo Tiirilä** muistuttaa: "*Koska se (luterilainen kirkko) ei ole, kuten Rooma opettaa omastaan, sine macula et ruca, sen on alati tarkistettava kulkutietään: ecclesia semper reformanda est*" (Tiirilä, Kristilliset kirkot ja muut yhteisöt). Kuinka tärkeää tämä "alati tapahtuva tarkistus" on, siitä meille tarjoaa vakavan esimerkin Vähän Aasian seurakunnat, Ilm.2-3. "Piispantarkastus" näissä seurakunnissa paljasti vakavia puutteita. Efeso: "*olet hyljännyt ensimmäisen rakkautesi...työnnän sinun lampunjalkasi pois paikaltaan, ellet tee parannusta*" (2:4-5). Sardee: "*sinulla on se nimi, että elät, mutta sinä olet kuollut*" (3:1). Laodikea: "*koska olet penseä...olen minä oksentava sinut suustani ulos...olet viheliäinen ja kurja ja köyhä ja sokea ja alaston*" (3:16-17). Täysin "puhtain paperein" selvisi vain kaksi seurakuntaa (Smyrna ja Filadelfia). Vähän Aasian seurakuntien harhaanmeno tapahtui yhden sukupolven (apostolien) aikana. Kun muutamat jalot tunnustusrintamaveljet rohkenevat esittää luterilaiselle kirkolle suunnantarkistusta 500-vuoden jälkeen; voi, mikä meteli siitä nouseekaan!

Mahdoton yhtälö

Laatolla on selkeä tavoite, mutta ongelmaksi muodostuu heikot perustelut. Lutherista hän saa vain vaivoin yhteistyökumppanin, vielä työläämpää on kannan perustelu Raamatulla (eikä hän sitä liiemmin yritäkään!). Sanaan pitäytyviltä uskoviltakaan ei saa myötätuntoa.

Laaton suhtautuminen kansankirkkoon on skitsofreeninen: toisaalta hän näkee sen porttokirkkona ja uppoavana laivana, mutta toisaalta se on kuitenkin oikea Kristuksen kirkko, jossa uskovien on pysyttävä ja riipputtava maksoi mitä maksoi. Jokainen teologian tohtori ei yltäisi Laaton suoritukseen, Kristuksen kirkon ja luopiokirkon samaistukseen!

Väinö Hotti

Valoa ristiltä 2/1998

